

2024/807

2024 2 29

KOMISIJOS SPRENDIMAS (ES) 2024/807

2024 m. vasario 29 d.

kuriuo patvirtinamas Lenkijos dalyvavimas tvirtesnio bendradarbiavimo steigiant Europos prokuratūrą veikloje

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 328 straipsnio 1 dalį ir 331 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentą (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje (EPPO) ⁽¹⁾,

atsižvelgdama į 2024 m. sausio 5 d. Lenkijos pranešimą apie ketinimą tvirčiau bendradarbiauti steigiant Europos prokuratūrą, taip pat į pridėdamą 2024 m. vasario 6 d. raštą,

kadangi:

- (1) 2017 m. balandžio 3 d. Belgija, Bulgarija, Čekija, Graikija, Ispanija, Kipras, Kroatija, Lietuva, Liuksemburgas, Portugalija, Prancūzija, Rumunija, Slovakija, Slovėnija, Suomija ir Vokietija pranešė Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijai, kad pageidauja tvirčiau bendradarbiauti steigiant Europos prokuratūrą. Atitinkamai 2017 m. balandžio 19 d., 2017 m. birželio 1 d., 2017 m. birželio 9 d. ir 2017 m. birželio 22 d. raštais Latvija, Estija, Austrija ir Italija taip pat nurodė pageidaujančios dalyvauti tokioje tvirtesnio bendradarbiavimo veikloje;
- (2) 2017 m. balandžio 3 d. nurodyta, kad, vadovaujantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 86 straipsnio 1 dalies trečia pastraipa, suteiktas leidimas pradėti Europos Sąjungos sutarties 20 straipsnio 2 dalyje ir SESV 329 straipsnio 1 dalyje nurodytą tvirtesnę bendradarbiavimą;
- (3) 2017 m. spalio 12 d. Taryba priėmė Reglamentą (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje;
- (4) Reglamentas (ES) 2017/1939 įsigaliojo 2017 m. lapkričio 20 d.;
- (5) 2018 m. rugpjūčio 1 d. Komisijos sprendimu (ES) 2018/1094 ⁽²⁾ patvirtintas Nyderlandų dalyvavimas tvirtesnio bendradarbiavimo steigiant Europos prokuratūrą veikloje;
- (6) 2018 m. rugpjūčio 7 d. Komisijos sprendimas (ES) 2018/1103 ⁽³⁾ patvirtintas Maltos dalyvavimas tvirtesnio bendradarbiavimo steigiant Europos prokuratūrą veikloje;
- (7) pagal 2021 m. gegužės 26 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimo (ES) 2021/856 ⁽⁴⁾ 1 straipsnį, 2021 m. birželio 1 d. Europos prokuratūra perėmė tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo užduotis;
- (8) 2024 m. sausio 5 d. Lenkija pranešė Komisijai apie ketinimą tvirčiau bendradarbiauti steigiant Europos prokuratūrą;
- (9) Reglamente (ES) 2017/1939 nėra nustatyta jokių konkrečių sąlygų dėl tvirtesnio bendradarbiavimo steigiant Europos prokuratūrą veiklos;

⁽¹⁾ OL L 283, 2017 10 31, p. 1.

⁽²⁾ 2018 m. rugpjūčio 1 d. Komisijos sprendimas (ES) 2018/1094, kuriuo patvirtinamas Nyderlandų dalyvavimas tvirtesnio bendradarbiavimo steigiant Europos prokuratūrą veikloje (OL L 196, 2018 8 2, p. 1).

⁽³⁾ 2018 m. rugpjūčio 7 d. Komisijos sprendimas (ES) 2018/1103, kuriuo patvirtinamas Maltos dalyvavimas tvirtesnio bendradarbiavimo steigiant Europos prokuratūrą veikloje (OL L 201, 2018 8 8, p. 2).

⁽⁴⁾ 2021 m. gegužės 26 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2021/856, kuriuo nustatoma diena, kurią Europos prokuratūra prisiima tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo užduotis (OL L 188, 2021 5 28, p. 100).

- (10) pagal Reglamento (ES) 2017/1939 120 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą, Europos prokuratūra naudosis savo įgaliojimais visų jos kompetencijai priklausančių nusikalstamų veikų, įvykdytų po Reglamento (ES) 2017/1939 įsigaliojimo dienos, atžvilgiu. Pagal Reglamento (ES) 2017/1939 120 straipsnio 2 dalies ketvirtą pastraipą, toms valstybėms narėms, kurios dalyvauja tvirtesniame bendradarbiavime pagal sprendimą, priimtą pagal SESV 331 straipsnio 1 dalies antrą arba trečią pastraipą, Reglamentas (ES) 2017/1939 taikomas nuo atitinkamame sprendime nurodytos dienos;
- (11) pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 331 straipsnį, Komisija, patvirtindama valstybės narės dalyvavimą tvirtesniame bendradarbiavime, turėtų patvirtinti visas pereinamojo laikotarpio priemones, reikalingas tvirtesnio bendradarbiavimo sistemoje jau priimtiems aktams taikyti;
- (12) 2024 m. vasario 6 d. Lenkija savo 2024 m. sausio 5 d. raštą papildė prašymu, kad Reglamentas (ES) 2017/1939 būtų taikomas Lenkijoje nuo 2017 m. lapkričio 20 d., t. y. nuo Reglamento (ES) 2017/1939 įsigaliojimo dienos. Lenkijos teigimu, taip būtų geriau pasiekti veiksmingo ir nešališko baudžiamojo persekiojimo už Sąjungos finansiniams interesams kenkiančius nusikaltimus tikslai. Lenkija taip pat paaiškino, kad daugumos Europos prokuratūros kompetencijai priklausančių nusikalstamų veikų senaties terminas dar nėra suėjęs;
- (13) kaip pabrėžiama Teisingumo Teismo praktikoje, nors apskritai pagal teisinio tikrumo principą draudžiama, kad Sąjungos aktas įsigaliotų prieš jį paskelbiant, išimties tvarka gali būti kitaip, kai to reikia dėl siekiamo tikslo ir kai tinkamai atsižvelgiama į teisėtus suinteresuotųjų subjektų lūkesčius;
- (14) geriausias būdas siekti pagrindinio Reglamento (ES) 2017/1939 tikslo, t. y. veiksmingai apsaugoti Sąjungos finansinius interesus pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 325 straipsnį ir sustiprinti kovą su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiomis nusikalstamomis veikomis, – Reglamentą (ES) 2017/1939 Lenkijoje taikyti nuo 2021 m. birželio 1 d., t. y. nuo dienos, kurią Europos prokuratūra perėmė tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo užduotis;
- (15) tam, kad Reglamentas (ES) 2017/1939 Lenkijoje būtų taikomas nuo 2017 m. lapkričio 20 d., Europos prokuratūra turėtų naudotis savo kompetencija nusikalstamų veikų, įvykdytų likus keleriems metams iki veiklos Lenkijoje pradžios, atžvilgiu. Tai turėtų ribotą pridėtinę vertę veiksmingumo požiūriu, nes tikėtina, kad atitinkami tyrimai ir procedūros jau bus užbaigti arba kad juos vykdant jau bus padaryta didelė pažanga;
- (16) Reglamento (ES) 2017/1939 taikymas Lenkijoje nuo 2021 m. birželio 1 d. bus susijęs su naujesnėmis bylomis, kurias Europos prokuratūra gali norėti išsireikalausiti, jei tenkinamos būtinos sąlygos. Be to, taip bus užtikrinta veiksmingesnė Europos prokuratūros veiklos Lenkijoje pradžia, nes Europos prokuratūra taip pat galės tirti Sąjungos finansiniams interesams kenkiančias nusikalstamas veikas, įvykdytas Lenkijoje po 2021 m. birželio 1 d., ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už jas nuo pat pradžių;
- (17) todėl tirdama Reglamento (ES) 2017/1939 22 ir 23 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas, kurios po pirminio to reglamento įsigaliojimo dar nepriklausė Europos prokuratūros kompetencijai, Europos prokuratūra turėtų naudotis savo įgaliojimais Lenkijos teritorijos ar piliečių atžvilgiu, jei tos nusikalstamos veikos buvo įvykdytos po 2021 m. birželio 1 d. Ši data yra aiškus ir tinkamas Europos prokuratūros naudojimosi savo kompetencija Lenkijoje atskaitos taškas, be to, taip užtikrinamas teisinis tikrumas;
- (18) Europos prokuratūros naudojimuisi savo kompetencija Lenkijoje dėl Sąjungos finansiniams interesams kenkiančių nusikalstamų veikų, įvykdytų po 2021 m. birželio 1 d., taikomos atitinkamos Reglamento (ES) 2017/1939 nuostatos, įskaitant 26 straipsnį dėl tyrimų pradėjimo ir 27 straipsnį dėl bylos išsireikavimo teisės;
- (19) iš esmės ši kompetencija neturėtų daryti poveikio *res judicata* galią įgijusiems teismo sprendimams, įskaitant tuos, kurie priimti dėl to, kad pasibaigė senaties terminai, nebent pagal taikytiną nacionalinę teisę užbaigtas bylas ir tyrimus tam tikromis aplinkybėmis leidžiama atnaujinti;

- (20) šiame sprendime gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažintų Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnyje ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, visų pirma jos 49 straipsnyje. Kaip pabrėžiama Teisingumo Teismo praktikoje, vadovaujantis principu, pagal kurį nusikalstamos veikos ir bausmės turi būti apibrėžtos teisės aktais, reikalaujama, kad baudžiamosios teisės nuostatomis tiek nusikalstamos veikos apibrėžimo, tiek bausmės nustatymo atžvilgiu būtų užtikrintas prieinamumas ir nuspėjamumas. Be to, teisės aktuose turėtų būti aiškiai apibrėžtos nusikalstamos veikos ir už jas skiriamos bausmės. Tačiau taisyklės, pagal kurias prokuratūros tiria bylas, vykdo baudžiamąjį persekiojimą ir perduoda bylas teismui, yra procesinio pobūdžio taisyklės, susijusios su šių įstaigų veiklos ir atitinkamų procesų organizavimu, o ne su nusikalstamų veikų ir bausmių apibrėžimu. Todėl jos į Chartijos 49 straipsnio taikymo sritį nepatenka. Į Lenkijos teisę perkeltos atitinkamos materialinės baudžiamosios teisės normos, pateiktos 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/1371 ^(*) dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis, lieka nepakitusios ir joms šis sprendimas poveikio nedaro;
- (21) Lenkijos valdžios institucijos, Taryba ir Europos prokuratūra turėtų turėti pakankamai laiko užbaigti parengiamąjį darbą, kuris yra tikrai būtinas, kad Europos prokuratūra galėtų veiksmingai veikti Lenkijoje. Visų pirma Europos prokuratūra turėtų turėti galimybę Lenkijoje greitai pradėti operatyvinę veiklą (be kita ko, susijusią su tarpvalstybiniais tyrimais), visų pirma pradėti tyrimus, prireikus remdamasi Sąjungos institucijų, įstaigų, organų ir agentūrų ir valstybių narių kompetentingų institucijų pranešimais pagal Reglamento (ES) 2017/1939 24 straipsnio 1 dalį, arba pasinaudoti bylos išsireikalavimo teise; Tam reikia bent paskirti Europos prokurorą iš Lenkijos, kuris išimtiniais atvejais galėtų priimti pagrįstą sprendimą pats atlikti tyrimą pagal Reglamento (ES) 2017/1939 28 straipsnio 4 dalį. Siekiant užtikrinti, kad pranešimai Europos prokuratūrai nebūtų teikiami, kol ji negali jų nagrinėti, arba kad nesibaigtų nustatyti terminai, Reglamento (ES) 2017/1939 24–27 ir 31 straipsniai Lenkijoje turėtų būti taikomi pagal to reglamento 16 straipsnį nuo dvidešimos dienos po Europos prokuroro iš Lenkijos paskyrimo,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Patvirtinamas Lenkijos dalyvavimas tvirtesnio bendradarbiavimo steigiant Europos prokuratūrą veikloje.

2 straipsnis

1. Reglamentas (ES) 2017/1939 Lenkijoje taikomas visų Europos prokuratūros kompetencijai priklausančių nusikalstamų veikų, įvykdytų po 2021 m. birželio 1 d., atžvilgiu.
2. Reglamento (ES) 2017/1939 24–27 ir 31 straipsniai Lenkijoje taikomi pagal to reglamento 16 straipsnį nuo dvidešimos dienos po Europos prokuroro iš Lenkijos paskyrimo.

3 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje 2024 m. vasario 29 d.

Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula VON DER LEYEN

^(*) 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29).